

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	D. van de Ven	Datum	8 oktober 2024
Doorkiesnummer	030 2861030	Kenmerk	12506827
E-mail	d.van.de.ven@utrecht.nl	Onderwerp	Update Upcyclecentra Utrecht
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Circulaire Economie

Geachte leden van de raad,

Utrecht in 2050 volledig circulair: dat is de ambitie van de stad. We werken als gemeente, samen met partijen in de stad, aan de ambities om circulaire materialen en reststromen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken. De drie afvalscheidingsstations in Utrecht zijn plekken waar afvalstromen samenkomen en waar bewoners hun goederen gescheiden afleveren.

Met de ontwikkeling van twee Upcyclecentra in Utrecht, nabij twee afvalscheidingsstations op de Tractieweg en in Lunetten, werken we aan onze circulaire ambities voor hergebruik van reststromen. We koppelen daar de ontwikkeling van de Utrechtse stadshoutketen aan, omdat veel partijen betrokken zijn bij zowel de Upcyclecentra als de stadshoutketen en deze initiatieven elkaar versterken.

Met de [raadsbrief Upcyclecentrum Utrecht 2023](#) informeerden we u over de ontwikkelingen van de twee Upcyclecentra. Met deze raadsbrief geven we een update van de actuele ontwikkelingen.

Europese Subsidie Kansen voor West

Er is eerder 2 miljoen euro gereserveerd voor de ontwikkeling van de Upcyclecentra in de gemeentelijke begroting 2023-2026. Op 5 augustus 2024 keurde Het Europese programma Kansen voor West (een programma om de regionale economie in de Randstad een innovatieve impuls te geven) het projectplan Upcyclen Utrecht goed en kende daar ruim 1.1 miljoen euro subsidie extra aan toe. Samen met de partners Buurman Utrecht, Hof van Cartesius, Kringloop Emmaus Haarzuilens en Kringloop de Arm investeren we daarmee in totaal maar liefst ruim 3.6 miljoen euro in het project. Hiermee kunnen we investeringen doen in de fysieke infrastructuur, in de ontwikkeling van hoogwaardige producten, inwoners en bedrijven stimuleren en bewegen tot circulair gedrag en ook de vraag naar producten vergroten.

Samenwerking

We werken samen met Utrechtse bedrijven en partijen die actief zijn op het gebied van kringloop, reparatie, materiaalhergebruik, onderwijs en sociale werkgelegenheid. Er is een sterk upcyclenetwerk

van partijen die werken met gebruikte materialen en dat koppelden we aan Stadshoutpartijen. Er zijn in Utrecht namelijk veel lokale ondernemers die werken met stadshout. Denk aan meubelmakers, reparateurs, houtbewerkers, interieurbouwers, decorbouwers of onderwijsinstellingen.

De kringlopen en Buurman Utrecht hebben al containers en bakken voor inzameling van bruikbare goederen op de afvalscheidingsstations staan. Zij zamelen daar goederen in die in de kringloopwinkels en een tweedehandsbouwmarkt worden verkocht. Zodra de Upcyclecentra gereed zijn, kunnen er meer goederen worden ingenomen. Dit kan, omdat goederen die nu niet geschikt zijn voor verkoop in de winkels, dan wel gedemonteerd, geupcycled of gerepareerd kunnen worden en weer in roulatie kunnen worden gebracht. Met de samenwerking tussen de partners via de Upcyclecentra is het ook mogelijk om goederen (online) aan te bieden en afspraken te maken met afnemers van producten en materialen en de vraag te vergroten.

Stichting UP! Utrecht

Naast bovenstaande ontwikkelingen werken we aan de oprichting van Stichting UP! Utrecht. Deze stichting wordt namens alle betrokken partijen aanspreekpunt rond de Upcyclecentra en voert de activiteiten uit. We ontwikkelen daarbij een campagne om de Upcyclecentra goed in beeld te brengen en zoveel mogelijk bewoners te bereiken. Er wordt verder een korte opleiding meubelreparatie gestart die kansen biedt op werk. Daarnaast organiseren we workshops en bijeenkomsten om Utrechters te betrekken bij het repareren van goederen en hergebruiken van reststromen.

Upcyclecentrum locatie Werkspoorkwartier

Het upcyclecentrum komt op het terrein van Hof van Cartesius (400 m²). Het gaat om een gebouw in twee lagen met een totaaloppervlakte van 350 m². Voor de ontwikkeling van het Upcyclecentrum locatie Werkspoorkwartier deden we een haalbaarheidsonderzoek naar de meest kansrijke stromen die verwerkt kunnen worden. Uit het onderzoek blijkt dat dat huishoudelijke goederen, kleine elektronica, fietsen en hout zijn.

De uitwerking van het ondernemingsplan laat zien dat de verwerking van reststromen in de lineaire economie nog niet rendabel is. We voegen daarom activiteiten toe, waarmee er een toekomstbestendig financieel model ontstaat. Zo willen we de upcyclewerkzaamheden koppelen aan verhuur van ruimtes en het organiseren van workshops en activiteiten. Het ontwerp van het Upcyclecentrum is daarop gebaseerd en biedt naast ruimte voor demonteren en repareren ook ruimte voor verhuur aan creatieve makers, bijeenkomsten en workshops met bewoners. Er is een aannemer geselecteerd die het Upcyclecentrum in het Werkspoorkwartier gaat bouwen met meer dan 75% gebruikte materialen. In de bouw is dat nu gemiddeld zo'n 7%. Een deel van die gebruikte materialen is tijdelijk opgeslagen in het gemeentelijk grondstoffendepot op Lage Weide. We werken nu aan de afspraken over grondgebruik, bodemonderzoek en het vastleggen van alle afspraken met de betrokken partijen. Zodra al die stappen gereed zijn, kan de bouw naar verwachting eind 2024 starten en in circa drie maanden worden afgerond.

Locatie Lunetten

We reserveerden 800 m² grond voor het Upcyclecentrum en 2.000 m² voor een Bomencamping op het Zwarte Woud, een braakliggend terrein van 2.800 m² van de gemeente met bestemming bedrijvigheid. We maakten een programma van eisen en een situatieschets die in januari 2024 is besproken met bewoners tijdens een inloopavond. De aanwezige bewoners reageerden overwegend enthousiast op de komst van het Upcyclecentrum maar vroegen aandacht voor mogelijk extra verkeer. Op weg naar het afvalscheidingsstation Lunetten kunnen bewoners hun goederen eerst aanbieden voor hergebruik bij het innamepunt van het Upcyclecentrum, dat leidt niet tot extra verkeer.

Datum 8 oktober 2024
Ons kenmerk 12506827

In het Upcyclecentrum komt ruimte voor sorteren, reparatie en demontage van goederen en voor werkplaatsen voor (creatieve) ondernemers die materialen verwerken. Daarnaast komt er ruimte voor ontmoeting, kennisuitwisseling en activiteiten met bewoners. Een deel wordt ingericht als droogruimte en activiteiten voor Stadshout. De bouw en inrichting van het Upcyclecentrum Lunetten is gepland in 2025. Het Upcyclecentrum kan naar verwachting vanaf 2026 in gebruik worden genomen.

Op de afvalscheidingsstations Tractieweg en Lunetten deden we aanpassingen om bewoners beter te informeren bij de aflevering van goederen. Gedragsonderzoek van Rijkswaterstaat liet zien dat met deze maatregelen er een stijging is van bijna 10% bezoekers bij de containers van de kringlopen die op het afvalscheidingsstation staan. Deze goederen worden verkocht bij de kringlopen. Er wordt een extra container geplaatst voor materialen die bewerkt moeten worden in het Upcyclecentrum.

Vervolg

De laatste jaren is er bij bedrijven en instellingen, lokaal en landelijk, meer belangstelling om een actieve rol te pakken in de circulaire economie. Daarmee ontstaat er in de stad en regio een circulair ecosysteem gericht op nieuwe economie en daarmee ook werkgelegenheid. We zien dit ook terug in het enthousiasme van marktpartijen om te participeren in het Utrechtse Upcycleproject. Het verwerken van reststromen is in de huidige lineaire economie nog niet gangbaar en kent verschillende uitdagingen, zoals het 'matchen' van vraag en aanbod (in tijd en aantal). Daarom zullen de Upcyclecentra werken als centraal punt in een netwerk van circulaire ondernemers die werken met huishoudelijke reststromen door nieuwe afnemers te zoeken en te verbinden. De organisatie van activiteiten, verhuur van ruimtes en werkplekken voor ondernemers en bewoners in de Upcyclecentra, dragen bij aan meer toegankelijkheid en kennisuitwisseling over upcyclen en dit rendabel te maken.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,